

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-200

24.3.2020

If Skadeforsikring NUF

Ulykke

Påkjørt bakfra – nakke-, rygg-, skuldre-, hodepine- og konsentrasjonsplager – årsakssammenheng.

Forsikrede ble påkjørt bakfra i en 80-sone, da han over en bakketopp bremsset opp fordi han fikk sol i frontruten. Føreren av den andre bilen oppga først at farten i kollisjonsøyeblikket hadde vært 30 km/t, deretter 20 km/t. Legevakt ble oppsøkt samme dag, og notatet viste stivhet og smerter i muskulaturen. Neste legenotat var ca. 6 uker etter hendelsen og deretter gikk det ytterligere ca. 5 måneder før neste legenotat. Tvist om det forelå årsakssammenheng mellom bilulykken og forsikredes senere plager med nakke, rygg, skulder, hodepine og konsentrasjon. Nemndas sekretariat avgjorde saken i medhold av delegert myndighet og la til grunn at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager. Nemnda var enstemmig enig i sekretariatets avgjørelse, og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1945) var fører av en bil som 29.11.12 ble påkjørt bakfra i en 80-sone. Etter en bakketopp bremsset han opp fordi han plutselig fikk sol inn i frontruten.

Skademelding ble skrevet samme dag. Føreren av den andre bilen skrev at hastigheten var 30 km/t da situasjonen oppstod, og 20 km/t i kollisjonsøyeblikket. Det fremgår at hun først skrev 30 km/t, men rettet dette til 20 km/t. Forsikrede undertegnet ikke skademeldingen.

Fastlegen noterte i sin journal 29.11.12:

I notat fra Legevakten i ... 29.11.12 fremkom undersøkelse av skadelidte etter trafikkulykke. Konsultasjon kl. 16:58 etter påkjørsel bakfra tidligere på dagen der lege ved undersøkelse ikke fant noe galt med virvlene, men skadelidte var veldig stiv og hadde vondt i muskulaturen.

Neste legenotat, 7.1.13, gjelder stress. Legen noterte 11.1.13 at forsikrede fortsatt var litt stiv i nakken etter trafikkulykken, og foreskrev fortsatt bruk av Voltaren.

Bilansvarsselskapet, Gjensidige, noterte 28.2.13 at forsikrede opplyste å ha fått en smell i nakken ved ulykken, at han fortsatt brukte Voltaren og Paracet, og fort ble trøtt i nakken. Av notat 10.3.13, fremgår at han er blitt mye verre i det siste, følte at det knakk mye i nakken og at han ikke var som før. Senere notater inneholder opplysninger om plager, undersøkelser mm.

Fastlegen noterte 5.6.13 konsultasjon på grunn av nakkesymptomer og plager. Forsikrede var fortsatt litt stiv i nakken etter ulykken, ingen nevrologiske utfall, men mye knasing og knepping. Det fremgår av et MR-svar mottatt 24.6.13:

... MR av halsvirvelsøylen som viste moderate spondylotiske forandringer i 3. til 6. skive, med til dels redusert skivehøyde, ujevne dekkplater og påleiringer. Dette ga en moderat avsmalning av spinalrommet anteroposteriort (*på ryggmargens forside og bakside*) ved 4. og til dels 5. skive, men neppe signifikant spinal stenose. Ganske markert forsnævring av intervertebral foramina, spesielt på venstre side i flere nivåer med mulighet for rotaffeksjon. I tillegg en rundaktig fettholdig lesjon fortil i virvelcorpus Th1, forenlig med et hemangiom uten betydning. Tilsvarende i TH 4, forenlig med stort hemangiom.

Fastlegen noterte 3.7.13 at forsikrede fortsatt var litt stiv i nakken, uten utfall, men med mye knasing og knepping. Fastlegens notat 31.7.13, 14.11.13 og 11.12.13 gjelder alle annet enn nakkeplager.

Forsikrede var 9.9.13 ved S legesenter i tilknytning til en forsikringssak, og opplyste der at han oppsøkte fastlegen tre måneder etter ulykken, på grunn av akutt forverring av nakkeplager.

Kiropraktors notater fra oktober 2013 til februar 2014 viser at forsikrede fikk behandling for nakke, brystrygg og lenderygg. Nakkeplagene ble bedre i noen dager etter behandlinger, men falt så tilbake til det gamle.

MR av hodet 11.12.13 viste normale funn.

Spesialist i nevrologi H.H. utferdiget en spesialisterklæring 4.12.14. Under overskriften Årsakssammenheng legger H.H. til grunn at traume- og akuttvilkårene var oppfylt, men at brosymptomvilkåret ikke var oppfylt. Hun viste til at første legenotat etter notatet ulykkesdagen ble opprettet etter seks uker (11.1.13), og at nakkeplagene da var moderate. I neste notat, juni 2013, noterte legen at plagene var blitt verre. H.H. mente at heller ikke forenlighetskriteriet var oppfylt fordi forverringen kom tre måneder etter ulykken. For noen symptomers vedkommende viste hun til at forsikrede også tidligere hadde hatt slike plager.

Om forenlighetskriteriet heter det i erklæringen:

...

Vilkår 4 oppfattes derfor ikke som sannsynliggjort.

Summert under pkt. 4 kan man si at skadelidte har et smertebilde med muskelsmerter lokalisert til nakke/skulder og hodepine som er sekundære, men ikke forårsaket av selve traumat 29.11.12.

Videre heter det under "*Samlet om årsakssammenheng*":

Etter mitt skjønn er kun 3 (DU SIER 3, SKAL VEL VÆRE 2) av 4 vilkår som legges til grunn for vurdering av nakkeskade til stede. Jeg vil derfor konkludere med at skadelidte sannsynligvis ble påført en lettgradig bløtvevsskade i nakken i forbindelse med selve traumat, men dette skulle man kunne forvente at skulle gå over av seg selv innen kort tid. Den årsaksmessige sammenheng mellom påkjørselen på den ene siden og skadelidtes nåværende tilstand på den annen side synes derfor som mindre sannsynlig (under 50 % sannsynlighet). Etter mitt skjønn er skadelidtes nåværende tilstand betinget av andre forhold enn påkjørselen i november 2012.

Konklusjonen i erklæringen var: "Påkjørselen har ikke medført varig skaderelatert medisinsk invaliditet".

Bilansvarsselskapet, Gjensidige, avslo deretter skadelidtes krav om erstatning. Det forelå ikke årsakssammenheng mellom ulykken og forsikredes plager. Forsikrede tok ut stevning.

Spesialist i nevrologi dr. med. G.H. avga spesialisterklæring til tingretten 14.12.15. G..H konkluderer under overskriften Vurdering, slik:

... ble i ulykken 29. november 2012 sannsynlig utsatt for en nakkeslengmekanisme som kan ha gitt ham forbigående nakkeplager den første tiden etter hendelsen.

Det er lite sannsynlig (mindre enn 50 % sannsynlig) årsakssammenheng mellom hans nåværende nakkeplager, hodepine, svimmelhet og nedsatte konsentrasjonsevne og direkte skade påført i ulykken. Det kan imidlertid ikke helt utelukkes at noe av hans nåværende nakkeplager kan ha startet i nær tilknytning til ulykken.

Under forberedelsen av en ankebehandling av saken avga G.H., 9.12.16, tilleggserklæring til lagmannsretten. Hun skriver der at nye opplysninger i saken, blant annet notater fra telefonsamtaler mellom skadelidte og skadevolders forsikringsselskap ikke endret hennes vurdering eller konklusjon.

Forsikrede, som tapte i tingretten pga. manglende årsakssammenheng, trakk anken til lagmannsretten etter at bilansvarsselskapet ex gratia tilbød å dekke påløpte utgifter til spesialist, kr 50 000 og sakskostnadene.

Selskapet avsto 26.6.17 krav fra forsikrede om erstatning basert på 25 % medisinsk invaliditet. Selskapet mente at det ikke var årsakssammenheng mellom hendelsen og plagene.

A.H. ved spesialisenteret, K., skriver i notat 9.4.18 at etter hans vurdering foreligger det sannsynlig årsakssammenheng mellom ulykken og forsikredes senere kroniske nakkesmerter, hodepine og konsentrasjonsvansker. A.H. opplyser ikke på hvilket grunnlag eller hvilken informasjon han baserer dette, og har ikke gitt en vurdering opp mot eventuelle vilkår oppstilt i praksis eller medisin.

Forsikrede påklaget avslaget 20.8.18.

Selskapets rådgivende spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering U.H. sluttet seg 13.9.18 til spesialistene H.Hs og G.Hs vurderinger og konklusjoner.

Selskapet fastholdt sitt avslag. Selskapets kundeombud opprettholdt avslaget.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom ulykken og hans senere plager, og har vist til at spesialist A.H., som undersøkte ham langt grundigere enn de andre, bekrefter dette. Uttalelsen er ny etter forliket i bilansvarssaken. Forsikrede sto nesten stille da kollisjonen skjedde, og var så fortumlet at han ikke var med på utfyllingen av skadeskjemaet. Den andre bilen hadde høyere hastighet enn 20 km/t, og det er påfallende at den andre føreren først skrev 30 km/t, for deretter å redusere dette til 25, og så til 20 km/t. Skadeevnen var derfor betydelig større, og dette ble forsterket ved at nakkestøtten i forsikredes bil var vanskelig å tilpasse. Saksbehandler i bilansvarsselskapet, Gjensidige, var i telefonisk kontakt med forsikrede hver måned, og notatene derfra dokumenterer løpende brosymptomer. Livet hans er endret til det klart verre etter hendelsen, og det er ikke mulig å vurdere saken uten at det innhentes vitner som forklarer hvordan forsikrede var og fungerte før hendelsen, og sammenholder dette med forsikredes tilstand etter ulykken. Forsikrede har også vist til at spesialist T. i LB-2015-50573 uttalte at det er forenlig med nakkeslengskade at plagene endrer karakter og blir mer plagsomme og typisk brer seg til andre deler av kroppen. Ultralyd har bekreftet at forsikredes skulder ble skadet i ulykken.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng, og har vist særlig til spesialisterklæringene fra H. og G.H. Selskapet reiser også spørsmål om saken er egnet for nemndas skriftlige saksbehandling, jf. vedtekter for Finansklagenemnda pkt. 4.1, litra d).

Sekretariatets avgjørelse

Nemndas sekretariat avgjorde saken 29.1.20 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene. Forsikrede fikk ikke medhold i klagen.

Innledningsvis la sekretariatet til grunn at forsikrede har hatt nakke-, rygg-, skulder- hodepine- og konsentrasjonsplager, og at forsikrede ved ulykken var utsatt for en nakkeslengmekanisme.

Da det ikke var sannsynliggjort objektive medisinsk funn som kunne tilbakeføres til ulykken, vurderte sekretariatet nakke-, rygg- og skulderplagene som bløtdelsskader, jf. Rt. 1998 s. 1565.

På bakgrunn av retningslinjene som er oppstilt ved vurderingen av årsakssammenheng for bløtdelsskader, jf. FinKN 2019-093, og i lys av tidsnære bevis, jf. HR-2019-2336, HR-2018-2344,

Rt. 1998 s. 1565 og FinKN 2019-121, kom sekretariatet til at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom ulykken og forsikredes senere nakke-, rygg- og skulderplager.

Sekretariatet la til grunn at traume- og akutttekriteriet var oppfylt. Under henvisning til FinKN 2019-706, 2019-522, 2017-775, 2018-867 og 2018-399, kom imidlertid sekretariatet til at kravet om vedvarende brosymptomer ikke var oppfylt. Etter sekretariatets syn var heller ikke forenligetskriteriet oppfylt, jf. Rt. 2010 s. 1547.

Hva gjaldt forsikredes hodepine- og konsentrasjonsplager, viste sekretariatet til 2019-762, og spesialisterklæringene av H.H. og G.H., der begge hadde vurdert og konkludert med ikke årsakssammenheng. Ifølge sekretariatet var spesialisterklæringen skrevet av A.H. ikke egnet til å sannsynliggjøre årsakssammenheng, ettersom den var mangelfull.

Hva gjaldt forsikredes anførsel om at forsikrede ikke hadde hatt noen av plagene før ulykken som dermed tilsa årsakssammenheng mellom hendelsen og plagene, viste sekretariatet til Rt. 2010 s. 1547. Tilsvarende måtte gjelde i denne saken.

Sekretariatet kom dermed til at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom påkjørselen 29.11.12 og hans senere hodepine- og konsentrasjonsplager.

Forsikrede har klaget avgjørelsen til Finansklagenemnda Person.

I klagesaken har forsikrede opplyst at fastlegen hadde sagt at det kom til å ta 2 år før forsikrede ble kvitt nakkeplagene, og han anså det derfor ikke nødvendig å ta kontakt med fastlegen allerede uken etter hendelsen. Forsikrede tok imidlertid kontakt med legekantoret der fastlegen jobbet i midten av desember for å få en time. Han fikk time 11.1.13.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Nemnda er enstemmig enig i sekretariatets avgjørelse. Nemnda tilføyer at opplysningen om hvorfor legen ikke ble oppsøkt i tiden etter første legebesøk 29.11.12 ikke endrer nemndas syn på saken.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Gro Farestedt (selskapsrepresentant), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant).